

Jászai Géza temetése.

(*Saját tudósítónktól.*) Ma délelőtt temették Jászai Géza püspököt, a város közönségének impozáns részvéte mellett. Reggel hat órakor érkezett meg a Gizella-téri gyászházhoz Várhelyi József kanonok, rókusi plébános. A kanonok jelenlétében a temetkezési vállalat emberei lezárták az érkezők útját, amely alatt teljes püspöki ornatusban alussza örök álmát Jászai Géza. A koporsó lezárása után a ravatalt átvitték a Demeter-templomba. A belvárosi plébánia papjai vették körül a koporsót és halk imádkozással indult el a kis menet a Templom-téren keresztül. A Szent Demeter-templom közepén szép, diszes ravatalt állítottak az elhunyt főpap számára. A ravatal körül diszruhás rendőrök állottak sorfalat, a zsámlások pedig a Katholikus Növédő Egyesület tagjai, felváltva mondták imát a gyászszertartás megkezdéséig. Közben elhelyezték az ujonnan érkezett koszorúkat a bejárat falai mellett; a város, a belvárosi káplánok, a főispán és a család koszorui a ravatalra kerültek.

Félkilencor a rendőrség a Demeter-templomot kiürítette, a közönséget pedig kordon mögé szorította. Ekkor már a Templom-téren hatalmas tömeg volt. Zászlók alatt gyülekeztek és szép rendben állottak fel az iskolák növendékei, a Mária társulatok és az egyesületek. A templomajtó lépcsőjén állították fel a gyászdrapériával bevont állványt a koporsó helyezésére és a lépcső előtt elhelyezték a szónoki állványt.

Kilenc óra után egyre-másra érkeztek a templomba a város előkelőségei. Az első között volt Lázár György dr. polgármester neje, később auton megérkezett a polgármester is, leányával együtt. Majd jött a város hatósága Cicatricis Lajos dr. főispán és Bokor Pál helyettes polgármester vezetésével. A munkapárt küldöttségileg képviseltette magát Rósa Izsó dr. elnök vezetésével.

Tíz órakor érkezett meg városi fogaton Glattfelder Gyula megyéspüspök, Pacha Agoston dr. titkár, oldalkanonok kíséretében. A püspököt Várhelyi József kanonok a pap-ság élén a templomajtóban fogadta. A püspök előbb néhány pillanatra megállt a koporsó előtt, majd az oltárhoz lépett, ahol a papok sötétlila, bársony, gyászruhába öltöztették.

A GYÁSZSZERTARTÁS ÉS GYÁSZ-BESZÉD.

A gyászszertartást Erdélyi Sándor felvároshi kántor „Requiem aeternam” kezdetű éneke nyitotta meg. Később felhangzott a „Kyrie Eleyson” kezdetű ima, melyet Nádor József karnagy vezetésével az egyházi énekkar énekelt. Az ének után, halk orgonaszó közben kezdte meg funkcióját Glattfelder püspök. Majd Breisach Béla kisteleki megyéspüspök énekelt az Ur imájának latin szövegét.

A templomi szertartás végeztével kimentek a koporsót a templom előtti állványra. A püspök újból beszentelte a koporsót, a káplánok és a tanítóképző intézet növendékeinek éneklése közben. Ezután a szónoki állványra lépett a püspök s mélyen meghallgatott hangon, föl-fölcsillanó könnyel a szemében elmondotta fenkölt gyászbeszédét. A több ezer főnyi tömeg a legnagyobb csöndben, áhítatos figyelemmel hallgatta a klaszikus szépségű beszédét, amit itt közlünk:

— Kedves hiveim! Gyászoló testvérek! Ma itt az óra, mindenkinek el kell menni s az élet adóját sem király, sem koldus, sem pap, sem utolsó hívő nem tagadhatja meg. De azért mégis belenyúl a lelkünkbe, hogy a földön hatalmas tölgyek, érinti a szívet, ha temetünk kell azt, akit nagyon szerettünk, vagy nagyon becsültünk. Épp ezért ma is, amikor ennek a városnak lelki pásztorát temetjük, érinti a szívünket a fájdalom s összeszorul a lelkünk és köny-

nyeket csal a szemünkbe az az érzés, amelyet nagy lelkeknek, nagy férfiak eltűnése alkalmával érzünk.

Egy papot temetünk, aki ennek a városnak hosszú éveken keresztül lelkipásztora volt s lelkipásztora nemcsak abban az értelemben, hogy elvégezte az ő hivatalának kötelességét, hanem lelkipásztora abban a szellemben, amelyet a mi Urunk és Üdvözítőnk hirdetett és mutatott nekünk papoknak.

— A mi testvérünk, aki itt nyugszik, a kinek holttestét kivisszük, hogy hűveinek sirjai között találja ő is pihenőjét, pap volt és abban kereste az ő dicsőségét. Pap volt úgy, ahogy Krisztus rendelte, hogy papjai legyenek szent fegyverekben, szent kötelességtudásban, abban a meggyőződésben és az az elhatározással, hogy iparkodni fog mindenkinek az Ur kegyelme által, az Ur áldása által baján, fájdalmán enyhíteni és neki balzsamot, irt biztosítani. Pap volt, aki az Istennek templomait építtette és az Istennek oltárokat emelt, tudva, hogy ahol oltárok emelkednek, ahol templomokat építenek, ott népet javítanak, lelkeket emelnek, hűveket nemesítenek. Pap volt és mint ilyen, áldást osztott, mint tanárának, Mesterének hűve és követője iparkodott mindig békét teremteni az igazi papi léleknek legszentebb, legszebb feladata.

— Kedves hiveim! Testvérünk azonban nemcsak pap volt, de hű polgára az ő szülővárosának, hű fia az ő hazájának, hű szolgája az ő népének. Hogy ezt a hűséget hazájára és szülővárosára szolgálatában gyakorolhassa, szintén az ő papi lelkének mélyéből merített erőt, kitartást és lelkesedést. Mindig annak példáját kívánta szolgáltatni, hogy az Istennek igaz papja, hazájának, népének is igaz papja, hogy az a pap, aki áldást hint, az a pap, aki imára kuszolja kezét, az az ő népet is boldogítja, az ő hazájának dicsősége, az a pap a nemzet nagyságának egyik pillére, mint ilyen becsüljük meg, tiszteljük meg halóporában is Szeged városának lelkipásztorát.

— Kedves, jó hiveim! Szeged polgársága! A pap, a lelkipásztor, aki itt pihen, valóban példáját szolgáltatta annak, hogy aki Istenével szemben hű, aki egyházának hű gyermeke és igaz szolgája, az az egész emberiség szent érdekeinek is tiszteletre méltó szolgája. És én tudom, hogy vannak sokan, akiket támogatott és biztatott, én tudom, hogy vannak sokan papok és világiak, akiknek érdekében hozzám jött, hogy segítve legyen rajtuk, hogy az életben boldoguljanak. Ez az erős, kemény ember könyörögni is tudott. Én tudom; tanuja voltam annak, hogyha jól kellett tenni, hogyha emberek segíteni kellett, az ő szívének ajtaján nem hiába kopogtat, azért hiszem, azért meg vagyok győződve arról, hogy az irgalomnak Istene, aki az emberi lélekbe a szeretet és a felebaráti érzelmnek szenvedélyt oltotta, nem fogja elzárni a kaput, amikor a mennyek országában kopogtat.

— A kötelességteljesítő papot, városának és hazájának hű polgárát, az emberbaráti szeretet megértőjét és gyakorlóját kísérelték, kedves hiveim, a sarkított, tegyék vissza abba a földbe, amelyből ő inspirációt merített, abba az anyaföldbe, amely minden nagy papnak nagy gondolatát sugalmazza, abba az anyaföldbe, amely főleg a magyar nagy papoknak nagy gondolatait, nagy szeretetét és nagy áldást inspirálja. Hisszük, hogy rajta is megvalósul az, miről elődjének temetésén ő beszélt: „A harcot megharcoltam, a futást elvégeztem, a hitet megtartottam és végezetül eltételek nekem a dicsőség koronája, amelyet megad nekem az Ur, az igaz bíró ama napon.”

— Hisszük kedves hiveim, hogy az Ur, akinek szolgálatát iparkodott teljesíteni, hogy magához emelje, úgy, ahogy az imádságban is kérjük: „Urunk, Istenünk, papjaidnak dicsősége és koronája, szentjeidnek sorába vedd föl a te papodat, Jászai Géza testvérünket”. Hisszük, kedves hiveim, hogy az Ur az ő jóságáért jósággal fizet, hogy az

Ur az ő hűségét megjutalmazza és hisszük, hogy míg itt lent lelkipásztor akart lenni, buzgóságban és szeretetben örökké imádkozik értünk ott fenn, halhatatlan lelkének örök fohászaival áldást kér népére, áldást kér hűveire, áldást kér pap testvéreire, áldást kér püspökeire, áldást kér városára, áldást kér hazájára s könyörgését hallgassa meg az Ur és kérésének teljesítésével szerezzen nekünk békét, neki nyugalmat. Amen!

Néma meghatottsággal fogadták a püspök bucsuztató beszédét. A gyászbeszéd után a püspök és a négy infuláns, akik a temetési szertartásban segédkeztek, beszentelték a koporsót és a püspök imája után, a diszes négy lovas gyászhintó megindult a temető felé.

A TEMETŐBEN.

A gyászmenetet Papp Menyhért dr. rendőrfelügyelő nyitotta meg egy szakasz lovasrendőrrel; majd a tanuló ifjuság, utána zászlók alatt a Mária-társulatok és más katolikus egyesületek következtek. Ezután haladtak a koszorus kocsik, utána a tanító képző énekkara, végül a halottas kocsik következtek a család és a papság kíséretében. A menet a Templom-térről, a Tisza Lajos-köruton keresztül a Kálvária-utcán végig, mindenütt lépésben haladt ki a temetőbe.

A sirnál Dobay Gyula dr. a katolikus egyesületek nevében a következő beszéd kíséretében bucsuzott el a halottól:

Fájdalommal megtört szívvel, lesújtva a Mindenható végzésétől, mellyel Téged életednek derekán oly váratlanul magához hívott, földi utad utolsó stációján még pár percig visszatartalak, szeretett főpásztorunk, jóságos lelkiatyánk, igaz barátunk, Jászai Géza, hogy utolsó istenhozzádott mondjak a te alkotásaid, a szegedi katolikus kör, a katolikus nővédegylet és a szegedi Ol-táregylet tagjai nevében, kik a magad elé tüzött magasztos, nemes és örökszép céljaid elérésére kifejtett emberfeletti munkálkodásaidnak közvetlen tanúi és esekély mérvben részesei voltak.

Hiveid tizezrei fejezték ki irántad a hálát, az elismerés és szeretet jelét akkor, midőn utolsó utadra zokogva, könnyek között kísérték el.

Tudjuk, hogy a te szerény, nemes lelkedhez méltóan a legszentebb gyász a néma könny volt, de nekünk nincsenek már könnyeink, mélységes gyászunk, megtört szívünk szomorúsága rég kisajtolta már utolsó cseppjeit is szemeimből, csak a fájdalom bus szava tör még elő szenvedő lelkünkéből, mint előfog törni a te utolsó bucsuszavad is hozzánk a koporsó falára hulló nehéz görgőny mindinkább el-elhaló tompa hangja.

Pótolhatatlan veszteség ért minket mindnyájunkat, mert nagy és igaz ember voltál. Nagy és igaz ember voltál, mint politikus, mert nehéz közéleti szerepléseidet is önzetlenül úgy végezted, hogy a legkisebb folt nem tapadt soha hőfehér lelkedhez és politikai ellenfeleid igaz szeretettel és tisztelettel kísérték és becsülték minden tevékenységedet, mert fájdalmat nem okoztál soha senkinek és pártállásod sem tudott az igazságtól eltéríteni soha.

Nagy és igaz ember voltál, mint szülővárosod közéleti tevékenységének vezetője és elsősorbeli harcosa, mert számtalan közeled megvalósítását küzdötted le, férfias bátorsággal és a munkában szünetet nem ismerő tevékenységeddel. Nagy és igaz ember voltál, mint pap és mint hiveid lelki atyja, mert fáradhatatlan buzgalommal a legnagyobb katolikus városban az elhanyagolt katolikus érdekeket minden erőddel képviselve és előmozdítva számtalan új oltárt emeltettél az Isten dicsőségére és keresztény felebarátaid lelkiüdvösségének előmozdítására. Nagy és igaz ember voltál, mint felebarát, aki hiven az irás szavához minden embert egyformán szeretettel és ajtód mindenki előtt nyitva állt vallásra való tekintet nélkül.